

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnishtvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12

Telefon št. 34.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . gld. 13.— | Cetrt leta . . . gld. 3-30
Pol leta . . . „ 6-60 | En mesec . . . „ 1-10
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. več na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . gld. 15.— | Cetrt leta . . . gld. 4.—
Pol leta . . . „ 8.— | En mesec . . . „ 1-40

Naroča se lahko z vsakim dnevom, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

List se ustavlja 10. dan po potekli naročnini brez ozira vsakemu, kdor ne vpošlje iste ob pravem času.

Upravnništvo „Slovenskega Naroda“.

Saniranje deželnih financ.

Včeraj je zborovala na Dunaju enkéta, katero je sklicala vlada, da se posvetuje o saniranju deželnih financ. V enkéti so bili zastopani deželni odbori vseh kronovin, ali predlog, ki ga je vlada predložila, težko da je zadovoljil kakega člana te enkéte.

Saniranje deželnih financ je postalo jako pereče vprašanje, ki se mora rešiti, kajti potrebščine deželá rasejo od leta do leta, dočim se dohodki nikakor ne množé tako, kakor bi bilo potrebno. Dežele s svojimi dosedanjimi dohodki kratko malo niso kos vsem svojim nalogam in zato je neizogibno potrebno, da se sanirajo deželne finance. Toda vladni načrt, ki je bil včeraj predložen enkéti zastopnikov deželnih odborov, nikakor ni takšen, da bi se od njega moglo kaj pridati pričakovati, vsaj za našo deželo ta nasvet ni prikladen in če se izvrši, ne bo ž njim deželnim financam čisto nič pomagano.

Glasom brzojavnih poročil nasvetuje vlada, naj bi se od žganja pobiralo po 10 gold. doklade od hektolitra, ta dohodek davka pa naj bi se razdelil po meri efektivnega konsuma žganja na posamezne dežele.

Kakor rečeno, je ta predlog za našo deželo neugoden, zakaj če obvelja ta predlog, se naše deželne finance ne bodo izboljšale, nego še poslabšale.

Kranjska dežela pobira zdaj 40% doklado od vina, vinskega in sadnega mošta in od mesa, potem 15 gold. od vsakega hektolitra likerjev in poslanih opojnih tekočin ter 30 kr. od vsake hektolitrske stopinje od vseh žganih opojnih tekočin po stopinjah stodelnega alkoholometra.

Naklada na žganje in na likerje je nesla glasom zadnjega izkaza iz 1897. leta 426.570 gld. 60¹/₂ kr. čistega dohodka. Ako se zdaj deželi vzame naklada na žganje, izgubi precejšnjo svoto efektivnih dohodkov. Predlog se glasi, da bi deželna doklada na žganje znašala 10 kr., poleg tega pa je bilo že svoj čas dogovorjeno, da dobi dežela še precipuumu po 18 kr., tako da bi dežela bila prikrajšana za dva krajcarja pri vsakih sto litrih. Zdaj pobira dežela od sto litrov 30 kr., v prihodnje pa bi dobila samo 28 krajcarjev. Ta izpadek bi znašal 30.675 gl., ako se držimo za leto 1897. izkazanega konsuma, to pa je svota, s katero mora revna naša dežela toliko bolj računati, ker je nikakor ne more pogrešati.

Pa ta izpadek ni jedini, ki preti deželi, ako se izvrši po vladi nasvetovano „saniranje“. Grozi nam še večja škoda. Bati se je namreč, da se prav znatno znižajo dohodki iz užitnine in od naklade na pivo. Dežela ima zdaj svoje boletne urade, ki pobirajo vse te užitninske doklade, in skupni trošek za boletne urade je za leto 1897. izkazan s 37.448 gld. Ako odpade pobiranje naklade na žganje, bo morala dežela ta veliki režijski trošek pokrivati iz dohodka iz užitnin in od piva, tako da se ti dohodki prav občutno skrcijo, ako bo sploh še kazalo vzdrževati lastno režijo.

Ti podatki pač zadostno podpirajo našo trditev, da od vladnega načrta za saniranje deželnih financ preti naši deželi čutna izguba, a nikaka korist. S tem „saniranjem“ bi prišli iz dežja pod kap, in dežela bi bila še v večji stiski, kakor pa je sedaj.

Ako ima država voljo kaj storiti, potem naj prevzame šolstvo v svoje oskrbovanje in deželne finance bodo takoj sanirane. Država si je pridržala vso oblast nad šolo in učiteljstvom, bremena za to pa je zvalila na dežele. Minimum tega, kar se more zahtevati, je pač to, da država znatno prispeva k troškom za šolstvo, od katerega ima sama največjo korist. To je toliko bolj potrebno, ker učiteljstvo še vedno ni tako plačano, kakor bi moralo biti, ker je treba učiteljske plače vsaj tako zvišati, da bodo jednake uradniškim plačam zadnjih činovnih razredov, česar pa dežela s sedanjimi svojimi dohodki absolutno ne more storiti.

Z državnim prispevkom za šolstvo in z največjo varčnostjo pri podeljevanju podpor se bodo deželne finance še najprej sanirale. Občine so zdaj tako razvzajene, da zahtevajo za vsako stvar deželne podpore, česar so največ krivi poslanci. Našla se je celo občina, ki je zahtevala deželne podpore za napravo ograje okrog šolskega vrta! Temu se mora na vsak način narediti konec. Za take namene ne sme dežela več razsipati denarja, saj je zanje v preteklih letih že itak preveč žrtvovala.

Na ta način se bodo deželne finance še najprej uredile, po načrtu pa, ki ga ima vlada, ne bo vsaj kranjski deželi prav nič pomagano, nego prišla bo še v večje zadrege, tako da po naši sodbi niti misliti ni, da bi deželni zbor pritrldil dotičnemu zakonskemu načrtu, ki mu ga hoče vlada predložiti. Sploh pa se nam zdi, da ves ta načrt izvira le od tod, ker bi vlada rada zvišala davek na žganje ne v korist deželim, nego le v svojo lastno korist.

V Perthu so nas sprejeli z razprostrtimi rokami. Avstrijski mornarji, ki so bili pred osmimi leti tu z našo „Saída“, so pustili najboljše vtiske. In tako se je začelo za nas življenje polno veselja in zabav. Povabljeni smo bili h guvernerju, siru Smithu, k premierministru, siru John Forresteru in drugam. In pričeli so se plesi, zabavni večeri, izleti, drug za drugim celih 21 dnij. Vse nas je pozdravljalo, vse o nas govorilo in pisalo, vse se okoli nas vrtele. Kamorkoli smo prišli, povsod smo bili dobrodošli gostje. V najfinjšem moškem klubu perthskih milijonarjev smo bili sprejeti in pogoščeni. Stregli pa so nam kitajski sluge, ki so radi konkurence sicer prepovedani. Železnica nam je bila ves čas brezplačno na razpolago.

Delali smo torej izlete na vse strani, a tudi s čolni smo se vozili po Swan Riverju ter jahali na konjih.

Puščava zunaj mesta je prežalostna; enakomerno, redko, zanikerno grmičevje tu in tam, vmes nekaj nizke goste trave, ki je trda, kakor usnje, tla pa suha kakor požgana. Gozdov v Avstraliji ne poznajo. Vse naokoli nepregledna peščena pusta, po katerih živé bajé le kengeruji, vombati, leteče ververice, ključači, kunci in dingo-psi. Mi seveda nismo videli niti ene teh živalij. Tudi tiče imajo bajé v Avstraliji in sicer emuje, ki so skoro tako veliki kakor afri-

Izvor razmer v Južni Afriki.

(Spisal ces. svetnik Ivan Franke.)

(Dalje.)

Buri si jemljejo korist od tega razvitka. Rudnikom so naložili 5% davek od čistega dohodka, železnice, ki veže Pretorio in Johannesburg s Delagoabai, znaten promet davek, ki provzroča visoke tarife, na uvoz živil in posebno uvoz tvarin, potrebnih v rudnikih, naložili so visok uvozen davek, upeljali monopol za dinamit, ki je za obdelovanje rudnikov neobhodno potreben itd. Tem načinom in iz koncesij (dovolitev) za rudnike pridobljene dohodke so vporabili Buri, da so izboljšali slabe državne finance, svoje davke so znižali na malenkost, med svojimi raztresenimi seli so napravili pota in slednjič, dovolili so si za kateri si bodi državni ali upravni posel prav izdatne plače, ki deloma niso nikakor v soglasju, v razmerju z dotičnim delom. Glede teh dobrih plač so pa posnemali le upravo „britiške južno-afričanske kompanije“ v Rhodeziji.

Če tudi so tujezemci, izvenzemci, „Uitlanders“ pravijo Buri, vztrpeli vse stroške državne uprave, niso imeli nikakega vpliva, ne na upravo države, ne na upravo občin; niti v krajih, obljudenih skoraj izključno od izvenzemcev. Uprava je bila tudi tu v rokah Burov in v rokah opraviteljev nastavljenih od Burov. Da taki odnošaji niso ugajali priseljencem, izmed katerih je marsikdo pridobil v kratkem veliko premoženje, je razumno. Posebno rudniške družbe, če tudi so dobivale deloma velikanske dobičke, so se pritoževale nad 5% davkom čistega dohodka, nad visokimi tarifi železnice, nad podraženjem dinamita in živil, češ, vse te davščine ovirajo razcvit industrije. Tako je nastalo v krajih, obljudenih od izvenzemcev živahno gibanje proti vladanju Burov, ne, kakor je poročalo časnikarstvo, stoječe pod uplivom imperialistov in Angležev, interesovanih v minah, na gibanje za „angleško svobodo“, ampak za uveljavljenje posebnih, agrarskim interesom Burov nasprotnih in-

LISTEK.

V deželi kanibalov.

(S potovanja v Avstralijo poroča ***)

Celih 47 dnij je trajala naša vožnja preko velikega, brezkončnega Indijskega oceana; celih 47 dni je jadrjala „Saída“ brez prestanka na svoji traversadi iz Durban v Južni Afriki do Perth v Zapadni Avstraliji. Pluli smo, kolikor najbolj daleč proti jugu, da so veli zahodni vetrovi jednako in z največjo močjo. „Saída“ je namreč jadrenica. Imeli smo skoraj ves čas nevihto in pri najhujšem vetru smo plavali preko morja, da je bilo veselje. Nò, naše življenje v teh časih nikakor ni bilo prijetno. Ladija se je sukala in gugala sem ter tja, da ni bilo možno stati ravno, da se je obračalo na ladiji vse, celo nekateri — želodci.

Mučil pa nas je tudi silen dolgčas. Ves čas isti ljudje, enakolično življenje, brezizrazna okolica, sivo nebo in brezkraino morje, — človek se čuti umorjenega na duši in telesu. Jezik se naveliča pramlevati vedno isto, domišljiji usahne vsaktera hrana, v nobeni glavi se ne porodi nov dovtip, nova poživljajoča misel.

Proti koncu te traversade smo se deli včasih več ur skupaj — molčé. Mrtvo

so buljile naše oči v pusto okolico, samo zdaj pa zdaj se je izmuznila temu in onemu kletvica ter vzdih: „Prokleti dolgčas!“ In vsi so mu prikimali ter v koru vzdihnil: „Prokleti dolgčas!“

Za spremljevalce pa smo imeli malone vso pot albatrose, one velike bele tiče viharja s črnimi, koničastimi, dolgimi perotnicami in velikimi kljuni z vidnimi nosnicami. Iz dolgega časa smo jih lovili, jim privezovali znamenje „Saide“ ter jih zopet izpuščali. Njihovo meso je namreč neužitno . . . In počeli smo še to in ono, da bi se razvedrili, ali pa smo spali.

Končno pa smo zagledali vendarle obalo avstralsko. Kako veselo smo jo pozdravili! Prav dobro smo si mogli predstavljati brezmejno radost Kolumbovo, ko je zagledal zemljo američansko.

„Saída“ se je ustavila v luki Freemantle, ki leži ob ustju reke Swan River. Odondot smo imeli pol ure z vlakom do Perth, glavnega mesta britske kolonije v zapadni Avstraliji. To je največja naselbina, obsejajoča malone tretjino cele Avstralije. Radi presuhega podnebja in strašnih puščav pa ima ta kolonija najmanj prebivalcev, a še ti prebivajo in živé večidel ob morju, v Freemantlu in v Perthu. Prebivalci pa so jako marljivi in podjetni. Imajo že več železnic, telefon in dobro brzojavno zvezo.

čanski noji, a imajo mesto perja žimo in ščetine, škrlataste parakite, pisane papige, golobe, krasne liripepce, kukavice, črne labode, bele krorkarje in vrabce. Kač, kuščarjev, legnanov, krokodilov ima Avstralija dovolj in tudi rib se ne manjka. Silno mnogo pa imajo Avstralci zuželk, zlasti krasnih hroščev. Metuljev je malo. Mravljinčjih termitov, ki si grade bivališča kakor majhni griči, je ogromno. Reke in jezera imajo do malega brez izjeme solno vodo. No, zato pa ima Avstralija zlata še vedno toliko, da se more imenovati zlata zemlja. To je tista privlačna sila, ki je zvalila tjakaj toliko milijonov Evropejcev, in provzročila, da so postala nekdanja kanibalska gnezda velika, moderna, cvetoča trgovska mesta.

Perth ima, kakor vsa angleška kolonialna mesta, majhne hiše, za vsako rodbino posebej. Tudi v Perthu je Thown-hall edina monumentalna stavba. Prebivalstvo je večinoma angleško. Domačinov je bilo videti prav malo.

Avstralci so v nasprotju s Kafri, ki so veliki in močni, zanikerni, suhi, mršavi in večinoma kosmati, bradati. Nos divjakov je velik, širok in potlačen tako, da se vidi vanj. Ustnice imajo debele, usta široka. Prednja dva zoba si vedno zlomijo. To se jim zdi lepo. Barva života je večinoma črna; nahajajo se pa bajé tudi rujavkaste.

teresov industrije. Kakor je smešno nemško in belgijsko navdušenje za „vrle in plemenite Bure“, prav tako zoperno je blebetanje nekih angleških listov o svobodnostnih težnjah Angležev, ki posedujejo rudokope ali mine v Južni Afriki. Jednostransko dobičkolovno gospodarjenje „britiške južno-afrikanke kolonije“ v Rhodeziji, ki zatira brezobzirno vsak upor proti svojemu gospodstvu, daje dovolj dokazov, za način te svobode.

Jeden del angleškega srednjega sloja, nastalega v rudniških okrajih, kupci, rokodenci, opravitelji, uslužbenci, ti si brez dvombe želijo upeljave angleških institucij, in tudi je gotovo, da bi prišla dežela pod angleško upravo hitreje do modernega razvitka, do gospodarskih napredkov, kakor pod sedanjim vladanjem Burov; toda posestniki in interese rudnikov se malo brigajo za demokratične institucije, ampak za kar mogoče široko svobodo izkoriščanja. Njihove pravne zahteve so deloma sredstvo do omenjenega smotra, deloma koncesije izvenzemcev, da bi te pripravili v dosego svojih namenov. Angleški listi podpirajo svoje napade na transvaalsko upravo, kakož na značajnost in solidnost, ki vladuje med liberalnimi trgovskimi in industrijskimi krogi; vprašati je pa, so li sloji, ki v Indiji, v Natalu, v Rhodeziji, zastopajo kapitalistiške interese, iste kakovosti, kakor v angleški materi zemlji? Zgodovina gospodarstva angleških kapitalistov v Indiji, čudne razmere v Rhodeziji podajajo odgovor na to vprašanje. Značilno je, da so posestniki rudnikov pred državno komisijo Transvaala, ustanovljeno leta 1897. za preiskave pritožb tujcemcev, izjavili le jedno zahtevo, kateri se mora priznavati obča korist, t. j. odprave carine na živila; druge glavne zahteve so bile: znižati železniške tarife, odpraviti monopol na dinamit, pomnožiti policijo, poostrižiti kazni za prestopke zakonov proti pijančevanju in kraji zlata, olajšati dovažanje tujih kafriških delavcev — za delo v rudnikih in znižanje mezde — itd. Brez dvombe prav svobodomiselnih zahteve. To dejstvo tudi pojasni, zakaj je del ubožnih angleških izvenzemcev odklonil udeležiti se političnega gibanja svojih sodeželanov (domorodcev), zakaj so nemški, belgijski in holandski izvenzemci na strani Burov, če tudi bi pravice angleških izvenzemcev koristile prav tako njim. Iz tega je tudi razumeti, zakaj se bratijo z Buri v rudniških pokrajinah se nahajajoči socialisti angleški in oni drugih narodnosti; ne iz naklonjenosti do vladanja Burov ali iz sovraštva do Anglije, ampak iz bojazni, da pridejo iz dežja pod kap. Imajo pred očmi jednostransko kapitalistiško gospodarjenje rudniških družb, vidijo, kaj delajo gospodje v bližnjem Kimberleyu in računijo, če pride Transvaal pod angleško vrhovno upravo, bo tudi pri njih prišla takoj na površje ta klika.

Kadar se omenja nasprotstvo med Angleži in Buri v Južni Afriki, ne sme se zadrževati ali celo rumenkasta plemena. Jaz sem videl le črne. Domačine rabijo Angleži večinoma za hlapce, pastirje velikanskih čred ovac, za lovske gonjače in služabnike. Omika domačinov je čim najskromnejša. Divjaki prebivajo vsaj 70 klm od obrežja in na nekaterih otokih. Trajno se jih kultura noče prijeti. Marsikak divjak, kateremu se je v službi pri Angležih gojilo dobro, sleče svojo obleko in se vrne gol med svoje divjaške rojake, kjer kmalu zopet podivja docela. Za omiko divjakov pa so si pridobili vsekakor velikih zaslug misionarji, katoliški in protestantski. No, divjaki izmirajo vztrajno in hude bolezni, epidemije, zlasti disenterija, so med njimi stalne.

V Zapadni Avstraliji so Angleži večinoma protestantje. Katolikov je primeroma malo, a imajo v Perthu svojega škofa in lepo cerkev.

Denar v Avstraliji nima velike veljave, saj imajo toliko zlata. Prvotni angleški naseljenci so bili kaznjenci in izgnanci, prava sodrga, izvržek Anglije, h kateremu se je pridružilo še takih, ki v Evropi ali drugod niso imeli več obstanka. Danes seveda prvotnih naseljencev ni več, in so njihovi potomci ter poznejši kolonisti prav olikani, moderni podjetniki, trgovci, katerih značaj pa je v nasprotju s čmerikavimi in dolgočasnimi Angleži v evropski domovini vesel in ljubezljiv. Pač pa je energija in delavnost avstralskih Angležev — če možno — še večja, kakor evropskih bratov. (Konec prih.)

molčati, kako je pripomogla k temu z vrlim naporom, z vstrajno agitacijo „britanska južno-afrikanška kompanija“. Ta jako časti vredna družba, ki si je pridobila po načinu vojskovanja proti Matabelom prav žalostno slavo, deluje od početka svoje ustanovitve s „podbilanco“, z izgubo. Četudi dobiva primerno ondotnim razmeram ne malih dohodkov iz davka na koče, iz prodaje zemljišč, iz carine, iz pošte in telegrafa, za licence itd., vendar ne more pokrivati stroškov, ker vodstvo družbe razume prav tako malo gospodariti ceneno, kakor transvaalska vlada. Prej ni bilo mogoče poizvedeti natančnega, odkar je pa Rhodezija vsled premembe karte (Charter) prišla pod vrhovno nadzorstvo krone, si je ta prizadevala spraviti račune v boljši red. Meseca septembra je izšla o finančnem položaju Rhodezije „modra knjiga“, ki izkaža tudi predračune za tekoče leto, ki se končuje s 13. marcem 1900. Tedaj bo ob navedenem roku znašal primakljaj skupno s stroški za vojsko v Matabeli 5,700.000 funtov (57 milj. zl. gl.). (Dalje prih.)

V Ljubljani, 29. novembra

K položaju.

Še vedno je neodločeno, ali se bodo vršile pravne konference ali ne. Toliko je gotovo, da so ostala dosedanja pogajanja vlade s Čehi in Nemci brez uspeha. Pod pritiskom Nemcem stoječa Claryjeva vlada se brani dati Čehom zahtevana zadoščenja, Čehi pa vztrajajo na svojem stališču, da brez zadoščenj ne ustavijo svoje opozicije oziroma obstrukcije. Zabranili bodo vsekakor, da bi se doglavo nagodbeno vprašanje do 1. januarja l. 1900. Vlada jezikovnega zakona še nima izdelanega in ga ima notranji minister pl. Körber šele v delu. Čehi se sploh ne brigajo za vladni jezikovni zakon dotlej, da jim vrne vlada v čisto čeških okrajih češki notranji jezik. Nemci pa se širokoustijo, da ne marajo za nikakva pogajanja, dokler se Čehi ne zavežejo, da ne bodo delali obstrukcije in ne bodo zavirali parlamenta v svojem poslovanju. Nemci torej še niso izgubili svoje ošabnosti, dasi vedo, da se brez dovoljenja Čehov parlament in vlada ne moreta nikamor ganiti. Posredovalec med Čehi in Nemci je bivši ministrski predsednik knez Windischgrätz. Posl. dr. Engel in dr. Pacak imata vedno konference s Claryjem in Körberjem. V parlamentu se vrše ministrske seje in izvrševalni komisiji desnice in leve imata vsak dan posvetovanje.

Delegacije.

Prihodnji četrtek se snidejo delegacije. Razmere so take, da se poskrbi to pot tudi za skupne potrebščine najprej potom računskega provizorija. Ogri bodo zahtevali, da se preide v meritorno delegacijsko obravnavanje šele tedaj, ko se doženejo v obeh parlamentih kvotni zakoni ter se s tem nagodba uveljavi. Pri znanih razmerah v avstrijskem parlamentu pa se tej zahtevi Ogrov ne bo moglo ugoditi pravočasno, vsled česar bodeta delegaciji prisiljeni dovoliti provizoren proračun. Bržčas se ne uveljavi zategadelj itak klaverna regulacija častniških gaž že s 1. januarjem l. 1900. Pričakovati pa je, da bo možno jugoslovanskim državnim poslancem v delegacijah povedati marsikaj, kar bi bili morali v državnem zboru.

Italijanske impertinence.

Ker so zaprli v Rivi, torej na avstrijskih tleh, nekega italijanskega razgrajča ter ga naučili potrebnih manir, je vsa politična Italija razkačena in razžaljena. Časopisje bljuje blato na našo državo, v parlamentu pa kar dežuje interpelacij. Vse zahteve zadoščenja, kajti Avstrija se je pregrešila proti mednarodnim zakonom, razžalila je italijansko narodnost, prekršila internacionalne pogodbe sploh in z Italijo še posebej. Posl. Panizza in Barzilai sta uprav besnela proti naši državi. In to vse radi razgrajča, ki je menil, da je Riva v Italiji! Ta najnovejša aféra kaže znova, koliko je vredna trozveza. Potrpežljivost avstrijskih vlad napram italijanskim impertinencam rodi najlepše sadove. Kmalu bodo smeli italijanski potepuhi nekaznovani uganjati po avstrijskih tleh kar bodo hoteli!

Vojna v Južni Afriki.

Angleži so dobili v Južni Afriki novega sovražnika: na severu kapske kolonije so se začeli gibati republikani. Kraji Colesberg, Arundel, Burghersdorp, Molteno, Jamestown, Dortrecht in Strombergen so

že na njihovi strani in Afrikanderji mnogih okrajev, zlasti iz Barkly Easta, so se jim pridružili. V Kapu ni skoraj nič angleških vojakov; lord Methuen maršira proti Kimberleyu, general Gatacre je poslal razen dveh bataljonov vse svoje vojake v Natal, general French pa mora s svojimi eskadroni stražiti železnico, ki veže port Elizabeth in Capstadt s severom. Ganiti se torej ne more nikamor. In tako se je bati, da se dvignejo Afrikanderji zoper angleško vlado, in general Buller bo moral znova deliti svojo armado za razne nemirne kraje. Ako se dvignejo Afrikanderji, so Buri igro dobili. — Z bojišča v Južni Afriki ni novih poročil. Joubert in Botha sta se umaknila ter mislita menda zabraniti Angležem prehod čez reko Jula. Buri se hočejo v Natalu poslej le braniti ter bodo zasedli vse hribe v smeri proti Transvaalu. V defenzivi rabijo mnogo manj vojakov, zato menijo poslati večje oddelke v kapsko kolonijo, da delajo ondi nove težave že itak na vse strani razkropljenim Angležem. Taktika Burov je jako premetena ter naklada Angležem vedno več skrbij, trpljenja in stroškov.

Zdravstvo v Ljubljani leta 1898.

(Dalje.)

Tudi v ostalem kažejo, kakor že gori omenjeno, naše zdravstvene razmere prav ugodne in do sedaj sploh še ne dosežene uspehe in pričajo najbolj o asanacijskem delovanju našega mestnega zastopa in to tembolj, ker se že danes vidi blagodejni vpliv prečiščenega in sistematičnega regulovanja našega mesta. Tako n. pr. prirasel je po inkorporaciji Vodmata mestu deloma tesen in neracionalno zgrajen delavski okraj, s katerim je bil v njegovi prvotni obliki združen marsikateri tehten zdravstven pomislek. Na ozko zazidanih dvoriščih nakopičevala se je nesnaga, izpostavljena vremenskemu vplivu, in je mnogokrat preplavljala ob deževju obmejne ceste in ulice. Kajti nikjer ni bilo kakih priprav za odvajanje odpadkov in odpadnih voda, in povsod se je občutilo pramanjkanje dobre pitne vode. Tukaj je mestna občina najhujšim nedostatkom glede odvajanja fekalij odpomogla, napravila je tlakovane cestne jarke, zgradila javne ponikovalne jame in z napeljavo vodovodnih cevij v dolžini 2410 m preskrbela tamošnjemu prebivalstvu dobre pitne vode, tako da je bilo s temi napravami kakor tudi z upeljavo električne razsvetljave ustrezno prvim in najnujnejšim zdravstvenim zahtevam. Odprla se je pa tudi tukaj cela vrsta radi svoje zračne, proste in malo zazidane lege izvrstno kvalifikovanih stavbišč na predornem peščenem terainu z jako globoko talno vodo na neokuženem svetu, oddaljenem od vsakih industrialnih podjetij. Ta stavbišča namenjena so za zgradbo znatnega števila dobrodelnih zavodov. Radi tega postala je tukaj pravilna kanalizacija tega mestnega okraja nujno potrebna, kajti brez iste provzročili bi projektovani humanitarni zavodi v zdravstvenem oziru marsikatero pomisleke za celo okolico in radi tega najbode na tem mestu izrečena želja, da se čim preje izvrši ta kanalizacija, katera pomeni za omenjene zgradbe „conditio sine qua non“. Kakor Vodmat, zvezalo se je tudi precejšnje število drugih delov mesta z vodovodom, kateri do sedaj niso bili deležni te blagodejne naprave, in sicer Trnovski pristan z Opekarsko cesto s cevmi v skupni dolžini 978 m, potem Dolenjska cesta z 800 m, Prule s 176 m in poleg tega še nekaj drugih novo napravljenih cest. Na ta način položilo se je v poročilnem letu vsega skupaj 5211 m vodovodnih cevij in priklopilo se je po istih 151 hiš mestnemu vodovodu in to v okrajih, v katerih se je navadno pojavilo največ slučajev legarja.

Z isto marljivostjo nadaljevala se je mestna kanalizacija, in zlasti napravili so se novi kanali iz portlandskega cementa z jajčnim profilom in z notranjo svitlobo 105 x 75 cm na Kuhnovi cesti, v Nunskih ulicah in na Rimski cesti v skupni dolžini 950 m in skupnim troškom 22.500 gl. Seveda je ravno v tem oziru treba še mnogo storiti in trajalo bo brezdvomno še mnogo let, da bode zvršena z velikanskimi stroški združena kanalizacija celega mesta. Vendar pa je za sedaj storjen jako povoljen začetek, kajti izdelal se je racio-

nalni splošni kanalizacijski načrt in poleg tega, da se leto za letom ta ali ona take naprave potrebne, že obstoječa cesta kanalizuje, dovoljujejo se tudi za takojšno kanalizacijo novo zgrajenih cest potrebni krediti. Po tem programu dovršila se bode brezdvomno v bližnji prihodnosti ta za naše mesto najvažnejša asanacijska naprava.

Ker se je že v prodstoječem opozarjalo na nujno potrebo kanalizacije v Vodmatu, naj bode še tukaj povdarjeno, da so tudi v šentjakobskem okraju, posebno pa na Prulah, istotako kakor v Strelških ulicah te razmere povsem neznosne postale; kajti odpadna voda zastaja tukaj in proizvaja posebno v poletnem času tak smrad, da se s takojšno odpomočjo iz zdravstvenih ozirov nikakor ne sme odlašati.

Zlasti na Prulah je svet že okužen in infiltriran vsled tega, ker so si posamezni hišni posestniki v svoji zadregi skušali pomagati na ta način, da so napravili iz svojih greznic prepadne kanale, iz katerih se je gnojica ponikavala po njihovem svetu. Nič manj nujna, kakor to vprašanje, je pa tudi zgradba velikih skupnih jam, v katere naj bi se odkladale in kompostirale smeti in gnojica. Ker je ta naprava itak že po občinskem svetu sklenjena in dovoljena, želeli je, da se v kolikor mogoče najkrajšem času realizuje.

Sedanji način odklajanja rečenih mestnih odpadkov je namreč že skrajno nedopusten. Upajmo, da zgine s tem tudi sedanji istotako nedostaten način odvajanja smeti, in da bode snaženje cesti in ulic po tlakovanju glavnih cestnih prog uspešnejše in iz zdravstvenega stališča neporekljivo postalo, in to že radi tega, ker bode isto zahtevala tudi redna vršba projektovane električne cestne železnice. Z dosego tega imeli bi potem jeden vzrok več, da tudi to novo prometno napravo pozdravimo z zdravstvenega stališča; kajti zdravstveni pomen cestnih železnic je sicer splošno priznan, vendar pa še premalo uvaževan. Pritrditi se mora namreč vsekako letnemu poročilu vrhovnega zdravnika c. kr. policijskega ravateljstva na Dunaji, v katerem isti opozarja na čas in moč, katero si prihranimo s tem, da se nam skrajšajo daljave in pospeši hitrost transporta, in opozarja na važnost teh prihrankov pri današnji gonji po zaslužku za vse one, ki so navezani na cene prometne naprave. V isti meri, kakor mesto narašča, narašča tudi oddaljenost in s tem povekša se drvenje in otrujenje posameznega na račun njegovega zdravja in njegove fizične zmožnosti. (Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 29. novembra.

— Osebna vest. Odvetnik gospod dr. Karol Triller v Tolminu se preseli z novim letom v Gorico.

— Zakotna advokatura v Katoliškem domu. Te dni smo čitali v nekem klerikalnem listu, da se je v „meščanskem klubu“, nastanjenem v prvem nadstropju Katoliškega doma, otvorila nekaka zakotna pisarna, kjer se daje udom „Meščanskega kluba“ in členom „konservativnega obrtnega društva“ brezplačno pravni svet in se pomaga tudi brezplačno pri sestavljanju prošenj, rekurzov itd. To je popolnoma izključeno, da bi ta posel opravljal kak jurist, bodisi odvetnik ali uradnik. Bržčas opravlja ta posel kak pisar, a naj že ima skušnje za sodnega kancelista ali naj je nima, zato je vendar velika nevarnost, da zapelje stranke v škodo. Kolikor je nam znano, tudi ni v delokrogu ne „meščanskega kluba“, ne „konservativnega obrtnega društva“ sestavljanje tožb in rekurzov, vsaj po pravilih ne, zlasti pa ni verjetno, da bi se vse to delalo zastoj. Klerikalci so pač vajeni, da vse zastoj zahtevajo, ne store pa zastoj ničesar. Čudno pa je, da se poklicana oblast ne zmeni za to zakotno pisarno.

— Od I. društva hišnih posestnikov v Ljubljani. V nedavno vršeci se odborovi seji sklenilo se je nastopno: Vloga društvenega člana, tičočja se mezde poljskega čuvaja v mestnem logu, katero mezdo mestni magistrat šele po sedemletnem roku za ves čas tirja, odpravila se je na občinski svet. — V zadevi visoke odmere osebne dohodnine se je sklenilo, da se društvo na podlagi preskrbljenih informacij obrne na merodajno mesto z vlogo, glasečo se, da naj

bi se pri odmerjanju tega davka oziralo na dejstvo, da še Ljubljana zmiraj trpi na učinku strašne potresne katastrofe, ter da je zbog tega povsem nemogoče, da bi si kdo v letu 1898. do leta 1899. dohodek za 50 do 100% zvišal. Na ta način propada davčna morala, ker se od strani poklicane oblasti davkoplačevalcu nikakor ne veruje. Pouk in navod napovedi za osebno dohodnino za hišne posestnike jednotno in redno uravnati, da se v tisk ter se razdeli društvenim členom. — Vloga društva glede hišnih tablic jemlje se na znanje, ker se tek po vseh instančnih stopnjah ni zaključil. — Na prošnjo mestnega magistrata, naj bi društvo nabiralo prispevke za „avstrijsko pomožno društvo“ (österreich. Völker-Verein), se isto sedaj ne more ozirati. — Vlogo društva, tičejo se posameznih davkov, rešil je mestni magistrat tako, da bosta za prihodnje leto vodarina ter stannarinski novic predpisana na jedni polji, kar se pa tiče ostalih davkov, da se je mestni magistrat v tem oziru obrnil do c. kr. finančne direkcije. Nadalje se je naročilo društvenemu vodstvu, da se isto z vlogo obrne na magistrat: ali bi bilo možno plačevati davek potom c. kr. poštne hranilnice, za kar naj bi se pri mestnem magistratu proti plači nabavnih stroškov prijemale poštne položnice. Načrt hišnega reda, kakor i vseh tiskovin, tičejo se hišne uprave, naročil se je poročevalcu. Nadalje se bo mestni magistrat naprosil, da bi se v § 62. občinskega reda predpisani razglas ukrepov občinskega sveta, objavljajl potom tiska. Daljši koraki v prašanji razložbenega davka pridržuje si društvo.

— **Iz odvetniške zbornice kranjske** se naznanja, da je odvetniški odbor v svoji včerajšnji seji strogo obsodil polemiko med dvema ljubljanskima odvetnikoma v časopisih, zlasti pa povsem neopravičeno vpletanje vsega odvetniškega stanu v to afero. Akti so se odstopili disciplinarnemu svetu.

— **Politično društvo „Edinost“ v Trstu** je na svojem občnem zboru dne 26. novembra izvolilo naslednji odbor: Predsednik: prof. Matko Mandić; odborniki: dr. Josip Abram, Ante Bogdanović, Makso Cotič, Andrej Černe, dr. Gustav Gregorin, dr. Otokar Rybař, dr. Edvard Slavik, Josip Turk, dr. Ivan Zuccon; namestniki: Ivan Šuman v Škednju, Anton Miklavc pri Sv. M. M. spodnji, Anton Pogorelec na Greti, Dragotin Pertot v Barkovljah, Martin Pečar v Lonjerju, Ivan Goriup na Opčinah, Alojzij Goriup na Proseku, Miha Kamuščič pri Sv. Jakobu, Stanko Godina na Vrdeli; pregledovalci računov: Gracijan Stepančič, Ivan Prelog, Fran Rakuša.

— **Petjot v dobrepoljskem konsumnem društvu.** Piše se nam: Glede nerednosti zaradi užitinskega davka, katerim se je prišlo minoli težen na sled, ste v vašem listu že poročali. Ob tej priliki pa se je uradno dognala še neka druga britka, a prav interesantna resnica. Zasedilo se je povodom stroge preiskave nekaj sodov neobdačenega vina, o katerem so trdili vodje konsumnega društva, da je pokvarjeno, da ga ne bodo točili, da ga tedaj tudi ni treba obdačiti. Ker se pa preiskovalna komisija ni dala uzadovoljiti s tem odgovorom, je poslala nekaj tega „vina“ v Ljubljano v deželno kmet. preskušališče. In od tam je došel certifikat št. 421, iz katerega je razvidno, da je vposlana brozga pod naslovom „belo vino“ res neužitna in pokvarjena, razvidno je pa tudi iz certifikata, da to ni nikdar vino bilo, ampak pristen petjot, kojega prodajanje za vino, je po zakonu strogo prepovedano. To uradno izpričalo je posvetilo za kulise dobrepoljskega konsumnega društva in odkrilo ondi toliko časa zanikavano resnico, ter odprlo oči mnogim do sedaj slepo vnetim pristašem. Gosp. Jaklič se je smatral do se naj za največji talent na polju gospodarske organizacije v naši deželi, njegovo društvo pa je uživalo še zunaj mej naše dežele toliko ugled, da je bilo že celo nekaj lemenatarjev iz Maribora namenjenih v Dobrepolje se učiti takega plodonosnega delovanja. To društvo se je smatralo celo pri najhujših nasprotnikih za pošteno in solidno, uradni certifikat pa je vse to podrl v blato. Dobrepoljskemu konsumnemu društvu bo težko zopet priti do zaželjene veljave po tej žalostni katastrofi, katera je izkazala, da ima konsumno društvo za svoje vnete člane toliko zalogo finega petjota, da ga le ti pri vsej svoji požrtvovalnosti in skrajni marljivosti ne morejo pravočasno popiti

„za zdravje“, ampak se mu celo spridi, pokvari in uniči. „O du mein lieber Augustin...“

— **„Slavec“** priredi za svoje člene ter njih rodbine v svojih prostorih v „Narodnem domu“ dne 3. decembra t. l. družinski zabavni večer z bogatim vzporedom in plesom. Po členih upeljani gostje dobrodošli. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstop prost. Natančnejši vzpored prihodnjič.

— **Zglaševanje nabornikov.** Stavodolžni mladeniči opozarjajo se tam potom, da je čas za zglaševanje le še do konca novembra t. l. Kdor zglasitev zamudi, zadene ga postavna kazen.

— **Vedno tlačan.** Poroča se, da je prišlo mnogo slovenskih delavcev v Francoske na Tirolskem, da bodo delali pri razširjenju železniške proge. Slovenec je pač cele Evrope kuli, kakor laški polentar, a vzroka temu še vedno ne spozna.

— **Kamiški salonski orkester** priredi v dvorani zdravilišča v Kamniku v nedeljo dne 3. decembra t. l. v korist kamiške podružnice patriotičnega deželnega pomožnega društva za Kranjsko koncert z jako lepim in odbranim vzporedom. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina 40 kr.

— **Moškega pevskega društva „Kranj“** v Kranju redni občni zbor se bo vršil dne 10. decembra ob 4. uri popoldne v društvenih prostorih.

— **Iz Novega mesta.** Mestna in meščanske garde godba na lok priredi dne 2. decembra t. l. koncert v prostorih „Narodnega doma“ v Novem mestu, kojega čisti dobiček je namenjen tukajšnji dijaški kuhinji. Zaradi blagega namena pričakovati je obilne udeležbe. Pričetek točno ob polu osmih zvečer.

— **Denar v grmu.** Te dni je bil pri deželnem sodišču neki mož iz Mojstrane obsojen na 7 mesecev težke ječe in sicer zaradi poneverjenja. Ta mož je bil dobil od necega posestnika dva stotaka z naročilom, da jih menja v Ljubljani, a ko se je vrnil v Mojstrano, je pripovedoval, da je bil napaden in oropan. Tega seveda ni nihče verjel. Sodilo se je, da je mož ves denar zapravil, in sodišče mu je za to odmerilo primerno kazen. Te dni pa so otroci pri Mojstrani v nekem grmu našli listnico, v kateri je bilo 100 gl. Da je obsojenec ta denar skrnil v grmu, to svedočijo različne okolnosti.

— **Požar** so povzročili na Stojanskem vrhu otroci, ki so se igrali z žveplenkami.

— **17 veder vina** je izginilo gostilničarju Iljašu iz njegove kleti v Kogovu pri Novem mestu. Nič ne kaže na to, da bi se bila zgodila kaka tatvina, takisto pa tudi ni možno, da bi bilo vino izginilo.

— **Akademično društvo „Slovenija“** na Dunaju priredi v soboto, dne 2. dec. t. l. svoj III. redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Lokal „Zum Magistrat“ I. Lichtenfelsgasse 3. Začetek točno ob pol. 8. uri zvečer. Slovanski gostje dobrodošli!

— **Kuga v Trstu.** Te dni despe v tržaško luko Lloydov parnik „Berenice“, ki pripelje 50.000 vreč kave in za kugo bolnega potnika. Mornarje in bolnika bodo prepeljali v mornarske lazarete, ki so sezidani v take svrhe pri Sv. Jerneju, kavo in 50.000 vreč pa bodo desinfekirali. Na ladiji je vedno mnogo podgan, ki so glavne nositeljice in razširateljice kuge. Zato bodo kavo brčkone žgali ali vsaj kar najbolj razgreli in tudi vreče bodo desinfekirali temeljito. Stare vreče bodo sežgali. Vsekakor bode treba zdravniško-sanitarnim krogom v Trstu največje pazljivosti in skrbnosti, da ne postane Trst ognjišče kuge, ki se more razširiti po vsej Evropi.

— **Jesenski pozdrav** nam je poslala gdč. S. R. iz Polhovega Gradca: Sopek cvetic in raznega cvetja. Na pragu decembra smo in še vedno dobivamo tako lepe pozdrave! V megleni Ljubljani seveda nimamo več cvetja, zato pa se svojim prijateljicam ne moremo zahvaliti z ničemer drugim, kakor z iskrenim: Hvala lepa!

— **Glas iz občinstva.** Piše se nam: Na Spodnjih Poljanah so žarnice že itak redko postavljene, a še teh nam ne privoščijo, da bi vse svetile; prižigajo kakor se ravno zljubi dotičnemu prižigalcu! Nemara tudi, da imajo pri električni upravi napačno prakto, ker v nedeljo večer ni bilo „lune“, a po Spodnjih Poljanah je vladala prava egiptovska tema, ker le kake 3 žarnice so razsvetljevale in kazale, da tudi tu teče električna žica! Toraj prosimo, da nam

vsaj teh par žarnic prižigate! — Tudi na Khunovi cesti bi bilo želeti bolje razsvetljava, ker je jako nedostatna.

— **Stavbna dela na Rimski cesti.** Na mestu podrte F. Supančičeve hiše gradi si imenovani posestnik novo poslopje; ondi ležeči del ceste je urejen in nasut. S te ceste zgradila se bo v bližnji prihodnosti nova po Mirji proti Kolesiji.

— **Dalmatinove ulice** so za tovrni promet od tega tedna dalje zaprte.

— **Najden** je bil na Tržaški cesti otroški plaščni ovratnik. Dobi se pri g. Antonu Schwarzu, rekviziterju v dež. gledališču.

* **Slovaki pesniku Tomašku. L. 1838.** je zložil pesnik A. Tomašek slovaško narodno himno. Slovaki mu kanijo postaviti spomenik ter se prispevki že nabirajo. Predsednik spominskega odbora je dr. Daksner, odvetnik v Tišolci. Tudi američanski Slovaki so poslali za spomenik že 540 gold. Med Slovaki ima torej narodna misel še jako trdne korenine, katerih ogrski šovinizem ne bo mogel še tako kmalu populiti.

* **Svoboda v Srbiji.** Te dni se je pripeljala z Dunaja v Beligrad soproga bivšega srbskega finančnega ministra dr. Vučića. Toda na beligradskem kolodvoru so jo sprejeli — orožniki, ki so ji imenom vlade ukazali, naj se vrne nemudoma zopet preko meje v Avstrijo. Gospa je prišla v privatnih zadevah v Beligrad, a niti s kolodvoru je niso pustili! Njenega soproga so šele nedavno izgnali iz Srbije, ker je pisal nekemu svojemu prijatelju neugodno sodbo o Milanu in sedanji vladi. Pismo so na pošti odprli in prečitali. Zato pa so se Milan in tovariši maščevali še nad gospo!

* **Morila lastnih otrok.** Šele pred kratkim sta bila zakonca Hummel obsojena na Dunaju radi nečloveškega smrtonosnega trpinčenja lastne hčerke k smrti na vesalih in že se vrši na Dunaju zopet nova tridnevna porotna obravnava proti poštenu oficijalu Rudolfu Kučeri in njegovi soprogi Mariji, ker sta tožena, da sta svojo 11letno hčerko Ano s stradanjem in groznim pretepanjem umorila. Marija Kučera, mačeha do smrti trpinčene Ane, je obtožena umora, njen soprog, pravi oče otroka, pa sokrivde. Mačeha Kučera je prava bestija v človeški podobi. Mučila, pretepala z biči in kolom je vseh šest moževih otrok, za svojega sina pa je skrbela.

* **Poljub v službi dobrodelnosti.** Iz Londona poročajo, da prirejajo ondi ter po Angleškem dobrodelne predstave, koncerte in večere na korist vdovam in sirotam vojakov, ki so padli v Južni Afriki. Minoli četrtek so bili na neki matineji poljubi imenitnih krasotic na javni dražbi. Gdč. Mabel Love je dobila za jeden poljub okoli sedemdeset goldinarjev.

* **Pisateljca je umrla od lakote** v Newyorku, tam kjer mečejo prismojeni milijonarji denar skozi okno. Gospa Evelyn Adams, ki je spisala slaven roman „Marriage Lottery“ (ženitvena loterija), je bila vdova sina milijonarja Adamsa. Ker pa njegovi stariši z nevesto niso bili zadovoljni, so ga izdedinili. Dokler je živel njen mož, sta se preživela dostojno, po njegovi smrti pa se je začela za gospo beda. Te dni so našli 30letno, nekdanj krasno in jako duhovito gospo mrtvo v ubožni sobici. Zdravnik je konstatiral, da več dnij ni jedla ničesar, ter da je umrla vsled oslavljenja. Njeni sorodniki, stariši in bratje pokojnega soproga, pa so med prvimi ameriškimi milijonarji.

Književnost

— **Novo, ilustrirano izdajo Prešernovih poezij** izda v kratkem založna knjigotržnica Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg. Ker izda omenjena knjigotržnica itak posebno vabilo k naročbi, omenjamo danes le, da je uredil novo izdajo gosp. skriptor Luka Pintar, podobe, vinjete in obrobne okraske pa je narisal po informacijah gosp. Ivana Beleta v Parizu in Bretagni bivajoči slikar gosp. Adolf pl. Karpellus. Nova izdaja bo najpopolnejša in krasno ilustrirana, držeč se sedaj običajnega pravopisa ter ima poleg šestere prvotnih odstavkov v VII. oddelku one pesmi, ki jih pesnik sam ni bil uvrstil v svojo zbirko. Založništvo je kupilo od pesnikovih dedičev njegovo literarno ostalino, da je bilo mogoče prejšnjo, v „Klasji“ leta 1866. prirejeno zbirko Prešernovih pesmi popolniti. Prešernove poezije

zamerava založništvo izdati v dveh izdajah, izmed katerih prva izide kot numerirana krasotna izdaja na subskripcijo samo v 500 izvodih, ki bodo z zaporednimi številkami od 1—500 numerirani, v decembru letošnjega leta. Ime vsakega subskribenta se bo na posebnem listu spredaj v knjigi natisnilo. Začetkom prihodnjega leta pa izide še druga ilustrirana izdaja, tiskana na navaden papir, ter bo veljal mehko vezan izvod 4 krone. Krasotne izdaje na subskripcijo pa bo stal mehko vezan izvod 10 kron. Na obe izdaji sprejema založništvo naročila že sedaj. Opozarjamo pa, da se bo tiskalo krasotne izdaje samo 500 izvodov, in da se pozneje oglašujočim se naročnikom ne bo moglo nikakor vstreči.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 29. novembra. Začetkom današnje seje poslanske zbornice se je sklenilo pretrgati sejo za pol ure. Povod temu so dala nesporazumljenja glede grajalnega odseka, ki se je izvolil na predlog posl. Březnovskega. Pavza se je raztegnila do dveh. Herbst je v imenu grajalnega odseka predlagal, naj se izreče graja Bernerju in Steinerju, ne pa tudi Cingru. O tem predlogu govori že skoro celo uro dr. Verkauf.

Dunaj 29. novembra. Pogajanja s Čehi so se včeraj nadaljevala. Oficiozo razglašajo, da zahtevajo Čehi, naj odstopita Clary in Kindinger, naj se razveljavijo izvršilne naredbe, izdane po razveljavljenju jezikovnih naredeb in naj se izda zakon, s katerim se uvede češčina kot notranji uradni jezik v čeških okrajih. Načelniki nemških klubov so se odločno izrekli proti temu, da bi se ugodilo tem zahtevam. Cesar je včeraj sprejel v avdienci kneza Windischgraetza, ki je izbran, da poskusi doseči skupna posvetovanja med Čehi in Nemci. Clary je včeraj popoldne konferiral najprej z Engлом in z Bilinskim, potem pa s Stürgkhom, Hohenburgerjem in Grossom. Tudi Chlumecky je strašil v parlamentu in se dolgo posvetoval s Körberjem. Izvrševalni odbor desnice je imel včeraj sejo, v kateri se je izrekel za češke zahteve in izvolil pododsek, da redigira posamezne predloge.

Dunaj 29. novembra. Clary je bil danes zopet pri cesarju, ob 2. uri popoldne pa je cesar sprejel Körberja. Danes se je Clary posvetoval s Palfyjem, Liechtensteinom in Hohenburgerjem.

Dunaj 29. novembra. Glede včerajšnje seje izvrševalnega odbora desnice se poroča, da sta zlasti Palfy in Schwarzenberg prigovarjala desnici, naj Čehi podpira. Schwarzenberg je dejal, da je odstranitev sedanje vlade že zategadelj potrebna, ker se ta vlada tako obeša na najvišjega faktorja v zakonodajstvu, kakor še nobena Kathrein je Čehi svaril pred obstrukcijo, češ, da razbijejo desnico. Stransky je dejal, da s tem desnico ohranijo, zakaj če Čehi ne nastopijo brezobzirno, ne bo narod trpel, da ostanejo v desnici.

Dunaj 29. novembra. Jutri ob 6. uri popoldne ima delegacija prvo sejo.

Lvov 29. novembra. Radikalni Malorusi so imeli v Tarnopolu shod, na katerem so zahtevali razdelitev Galijske, uvedenje splošne in direktne volilne pravice, odpravo gospodarske zbornice in uvedenje maloruskega jezika v šole in v urade.

Berolin 29. novembra. Vesti, da se ustanovi v Berlinu papeška nunciatura, so popolnoma neosnovane.

Berolin 29. novembra. „Deutsche Zeitung“ javlja, da sta Krüger in Stejn generaloma Joubertu in Cronje naročila, naj držita svoja krdela skupaj, naj jih ne razdelita za obleganje posamičnih krajev ampak naj prouzročita, da pride do odločilnih bitk. Vsled tega sta Joubert in Cronje koncentrirala svoji armadi na tri večje voje.

Bruselj 29. novembra. Transvaalski diplomatični zastopnik je naznanil evropskim kabinetom protest proti temu, da uvrščajo Angleži v svojo vojsko Kafre, in da rabijo dum-dum kroglice.

London 29. novembra. Angleška vlada je vsem državam oficijalno naznanila, da vodi vojno proti južnoafriškima republikama. To se je notificiralo, da urede nevtralne države po tem svoje postopanje.

London 29. novembra. Listi poročajo jako veliko o bitki pri Graspanu, ki se oficijalno imenuje bitka pri Enslinu. Občinstvo je skeptično glede poročil o tej angleški zmagi, ker lord Methuen vzlic veliki zmagi ne more avansirati.

Listnica uredništva.

Gosp. Iv. Samec, poslovodja trvdke Vaso Petričič v Ljubljani: Radi Vam potrdimo, da niste pisali Vi humorističnega podlistka „Tedenske drobtinice, ker podpis Iv. Samec je sploh le pseudonim in ne resnični priimek našega g. podlistkarja.

Listnica upravnštva.

Gospod št. 100: Manjka še 28 kr.

Za prebivalce mest, uradnike i. t. d. Proti težkotam prebavljenja in vsem nasledkom mnogege sedenja in naporega duševnega dela je uprav neobhodno potrebno domače zdravilo pristni „Moll-ov Seidlitz-prašek“, ker upliva na prebavljenje trajno in uravnavalno ter ima olajševalen in topilen učinek. Skatljica velja 1 gld. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, na DUNAJI, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. Manj kot 2 skatljici se ne pošljeta. 3 (59-16)

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 32. Dr. pr. 970.

V četrtek, dne 30. novembra 1899.

Prvikrat v sezoni:

FAUST.

(Margareta.)

Velika opera v 4 dejanjih. Spisala J. Barbier in S. M. Carré. Uglasbil Ch. Gounod. Kapelnik g. Hil. Benišek. Režiser g. Josip Nolli.

Blagajnica se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 8. uri. — Konec po 10. uri. Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. peh. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnja predstava v soboto, dne 2. decembra. Prvikrat v sezoni: „Od stopnje do stopnje“.

Umrlji so v Ljubljani:

Dne 25. novembra: Ana Ravnak, zasebnica, 70 let. Pred Škofijo št. 16, vnetje pljuč in prsne mreže.

Dne 27. novembra: Marija Verovšek, vrtnarjeva žena, 30 let, Marije Terezije cesta št. 1, jetika. — Marija Böltz, zdravnikova vdova, 75 let, Marije Terezije cesta št. 1, ostarelost.

V deželni bolnici:

Dne 23. novembra: Pavel Slabina, delavec, 60 let, ostarelost.

Dne 24. novembra: Fran Milavec, pisar, 50 let, spridenje trebušnih delov.

Dne 25. novembra: Marija Florjančič, zasebnica, 53 let, jetika. — Anton Mrhar, dninar, 34 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Vidna nad morjem 200-2 m. Srednji snežni tlak 730-0 mm.

Nov.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
28.	9. zvečer	743.7	1.6	brezvetr.	jasno	0.0
29.	7. zjutraj	743.5	-3.4	brezvetr.	megla	0.0
	2. popol.	742.8	7.3	sl. jug	jasno	0.0

Srednja včerajšnja temperatura 27°, normale: 0°9'.

Dunajska borza

dne 29. novembra 1899.

Skupni državni dolg v notah.	99	gld. 40	kr.
Skupni državni dolg v srebru.	99	15	„
Avstrijska zlata renta.	116	60	„
Avstrijska kronska renta 4%.	99	50	„
Ogorska zlata renta 4%.	116	60	„
Ogorska kronska renta 4%.	95	25	„
Avstro-ogerske bančne delnice.	907	—	„
Kreditne delnice.	377	—	„
London vista.	120	72 1/2	„
Nemški drž. bankovci za 100 mark.	59	05	„
20 mark.	11	79	„
20 frankov.	9	57 1/2	„
Italijanski bankovci.	44	10	„
C. kr. cekini.	5	69	„

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAKS VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5-10 gld.

Trgovski pomočnik

ter (2135-2)

učenec

vešča slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, vzprejmeta se takoj v prodajalno z mešanim blagom. Več pove upravnštvo „Slov. Naroda“.

Dve prodajalnici

v Trubarjevi ulici hiš. št. 2, tik Sv. Jakoba mostu, se takoj v najem dasta.

Več se poizvé v isti hiši v II nadstropju, desno. (2134-2)

Calcium-Carbid

jako fin —
zajamčeno vsebujoč največ plina — brez saj.

Poizvedbe in cene pri glavnem zastopniku

Giulio di A. Levi, Trst

Via S. Spiridione št. 1.

Hôtel Liebold

Dragotin Doljan v Zagrebu.

Popolnoma renoviran hotel. Krasne prostorne sobe. Največji komfort. Omnibus pri vsakem vlaku. Cene primerno nizke. Pristna hrvatska in inozemska vina. Prava, okusna hrvatska kuhinja.

Rojakom Slovincem se priporočam za mnogobrojen obisk. Vsakdo, ki je obiskal moj hotel, je bil zadovoljen.

Z velespoštovanjem

* Dragotin Doljan *

(1977-9)

hôtélir.

Preselitev in razprodaja.

Anton Zagorjan

se je preselil (2130-2)

v Lingarjeve ulice v novo meščansko palačo (prejšnje Kresije) in tu

razprodaja

vso zalogo, knjige, pisarniški in pisemski papir, kuverte, vizitnice, kasete, poslovne knjige, noteze, razne šolske zvezke in druge šolske potrebščine itd.

pod tvorniško ceno.

Ker želi vse kar najprej mogoče razprodati, so cene neverjetno nizke in zato vabi p. n. občinstvo k obilnemu nakupovanju.

Cena darila za Miklavža in Božič!

Cena darila za Miklavža in Božič!

Čes. kr. avstrijsko državno železnica.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste. Ljubno; čez Selzthal v Ausse, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osobni vlaki: Ob 6. uri 34 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijnih varov, Plzja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoldne osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijnih varov, Plzja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lienca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osobni vlak z Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Linca. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osobni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.** Ob 6. uri 55 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (1206)

Brivnica

v sredini mesta Gradca se radi selitve takoj proda. (2117-3)

Vprašanja in ponudbe: Gradec, glavna pošta restante pod „brivec“ 350.

Sode ima na prodaj

raznovrstne, velike in male, stare in nove

J. Buggenig, sodar

Ljubljana, Cesta na Rudolfovo železnico (državni kolodvor). (2146-1)

Podružnica za prodajo mesa.

Usojam se naznaniti slavnemu p. n. občinstvu, da otvorim v nedeljo, 26. t. m.

pred Konjušnico št. 2

drugo prodajalnico za meso

kjer se bode prodajalo meso tiste vrste in po nižji ceni kakor v moji glavni prodajalnici, ki jo imam še vedno na Sv. Petra cesti št. 9.

Priporočam se torej cenjenim naročnikom za mnogobrojen obisk.

Z odličnim spoštovanjem

(2131-2)

Andrej Marčan.

Glavna slovenska

hranilnica in posojilnica

registr. zadruga z neom. zavezo

pisarna v Šelenburgovih ulicah h. št. 3 v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestuje po 4 1/2 % od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilne vloge dobredelnih, občekoristnih zavodov in vseh slovenskih društev, kakor tudi delavcev in poslov cele dežele se obrestujejo po 5 %.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

(1688-23)

Dr. M. Hudnik, predsednik.

Izkušeno dobre kvalitete

blaga za moške obleke

razpošilja

oddelek za sukno

(1789-18)

trvdke

Kastner & Öhler, Gradec.

Špecialiteta: Štajerski loden.

Vzorci se razpošiljajo brez stroškov.

Stalne cene.